

ENDELIGT REFERAT

Møde i Nationalparkbestyrelsen 26. september 2012

Mødested: Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg, Tarpbagevej 2, 6710 Esbjerg V

Mødet fandt sted fra kl. 15.00 til 18.30

Deltagere:

Formand	Bent Poulsen (BP)	
Varde Kommune	Gylling Haahr (GH)	Afbud
Esbjerg Kommune	Kurt Jakobsen (KJ)	
Fanø Kommune	Erik Nørreby (EN)	
Tønder Kommune	Laurids Rudebeck (LR)	Afbud
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen (BSH)	
Friluftsrådet	Hanne Voetmann (HV)	
Dansk Ornitologisk Forening	Anette Fonder Nielsen (AFN)	
Digelagene	Kjeld Andreasen (KA)	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang (HCF)	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen (LBT)	
Dansk Landbrug	Jette Beck (JB)	
Naturstyrelsen	Bent Rasmussen (BR)	
Nationalparkrådet	Mette Guldborg (MG)	Afbud
Nationalparkrådet	Svend Tougaard (ST)	
Nationalparksekretariatet	Thomas Holst Christensen (THC)	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfeld (AHD, Referent)	

Dagsorden:

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Bent Poulsen bød velkommen. Dagsordenen blev godkendt med den ændring, at punkt 10 af praktiske årsager blev rykket frem til behandling som det første punkt på dagsordenen efter velkomsten.

Morten Hahn-Pedersen bød velkommen til Fiskeri- og Søfartsmuseet og fortalte om museets nuværende og kommende planer for fornyelse. Lige nu er sælariet lukket på grund af ombygning, og man arbejder på at konservere flere hvaler, som er kommet til museet for nylig og som skal indgå i en ny udstilling. Den nye udstilling og det nye sælarium åbner medio maj 2013. Herudover fortalte Morten om den nye vadehavspavillion, som forventes at stå færdig i slutningen af 2013 eller starten af 2014. Morten Hahn-Pedersen fortalte endvidere, at museet regner med at etablere en ny og stor afdeling om offshore-aktiviteter, samt at der er en ny bog om emnet lige på

trapperne. Bestyrelsen fik en informationsfolder om Projekt Vadehavspavillion og bogen "Vadehavet på tværs".

Hans Henning Hollænder, som er elev som have- og parkingeniør blev præsenteret. Hans Henning er tilknyttet NP Vadehavet i en 6 måneders periode fra 1. september til udgangen af februar. Som sin første større arbejdsopgave er Hans Henning i færd med at lave en samlet oversigt over klæggrave i nationalparken og de tilstødende arealer.

2. Afrapportering af møde i Nationalparkrådet 29. august 2012

Svend Tougaard orienterede på baggrund af referatet om resultatet af det seneste møde i Nationalparkrådet den 29. august, herunder Rådets vurdering af høringen af udkast til Nationalparkplan samt anbefalinger til arbejdsplan og budget for 2013. Der var generelt en positiv stemning i Rådet, som på mødet udarbejdede et forslag til konkrete indsatsområder i den førstkommende budgetperiode. Et centralt ønske fra Rådet til den videre proces er et mere detaljeret og prioriteret oplæg til arbejdsplan og budget fra bestyrelsens side. Rådet havde endvidere et ønske om, at nationalparken opretter en funktion, der kan rådgive borgere og organisationer om projektformulering og tilskudsmuligheder.

Bent Poulsen roste Rådets håndtering og indsats, som vil være et godt grundlag for bestyrelsen for det videre arbejde. Thomas Holst bemærkede, at der var bemærkninger til referatet fra 2 rådsmedlemmers side. Søren Vinding mente ikke, at forslag til prioritering var et entydigt udtryk for Rådets holdning og Preben Friis-Hauge efterlyste, at den trilaterale indsats blev afspejlet som et overordnet og væsentligt indsatsområde. Dette kan medføre en mindre ændring i referatet, når sekretariatet har drøftet sagen med Rådets formand, hvilket sker snarest muligt.

3. Resultat af høring af udkast til Miljøvurdering af NP-Plan

Der er indkommet i alt tre høringssvar til udkastet til miljøvurdering og ingen af disse giver anledning til ændringer af den endelige miljøvurdering og dermed heller ikke af udkastet til nationalparkplan. Thomas Holst orienterede om indholdet i de 3 høringssvar, som var indkommet fra henholdsvis Tønder Kommune, Naturerhvervsstyrelsen og Fanø Kommune. De 3 høringssvar kan læses på Nationalpark Vadehavets hjemmeside. Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

4. Henvendelse fra Vadehavets Formidlerforum vedrørende formidlingsinitiativer

Vadehavets Formidlerforum (VFF) havde udarbejdet et oplæg til samarbejde med NP Vadehavet om en række konkrete formidlingsindsatser i de kommende år. Oplægget indeholdt forslag til:

- Udgivelse af 2-4 årlige nyhedsbreve

- Afholdelse af nationalparkdag
- Udarbejdelse af en aktivitetskalender
- Formidlingsnetværk for danske og udenlandske nationalparker
- Planlægning og afholdelse af 2 årlige temamøder med efterfølgende udgivelse af temahæfter
- Udvikling af koncept og design for 'indgangsportaler' om NP Vadehavet til brug i formidlingscentre
- Informationsmateriale: tre temahæfter, NP Vadehavet folder, bog/magasin med 16 artikler om Vadehavets natur og kulturhistorie med beskrivelse af oplevelsestilbud
- Udarbejdelse af langsigtet formidlingsplan omfattende både skiltning og informationsmateriale
- Drift og udvikling af undervisningstilbuddet 'Mit Vadehav'
- Informationsworkshops for formidlere og frontpersonale

Oplægget indeholder desuden overslag over de forventede totale omkostninger til de forskellige indsatser. Der var dog ikke redegjort for i hvilket omfang disse pt. og evt. fremadrettet bliver finansieret fra anden side. Formanden for VFF, Klaus Melbye orienterede kort om baggrunden for og organiseringen af VFF (se **bilag 1** til referatet) og redegjorde nærmere for oplægget.

Bestyrelsen stillede uddybende spørgsmål til Klaus Melbye og drøftede på baggrund af en indstilling fra sekretariatet de forskellige forslag og eventuel prioritering, herunder hvordan/om man ønsker at afholde Nationalparkdag.

Beslutning:

Bestyrelsen ønsker et samarbejde med VFF med udgangspunkt i de fremsendte forslag. Dog ønskes der en konkretisering af udgifterne – herunder nationalparkens bidrag. I forhold til nationalparkdag skal denne ikke have et omfang og budget som foreslået, men gerne bidrage til synligheden af nationalparken på lige fod med en række af øvrige aktiviteter/temadage i området og i et samarbejde med de øvrige nationalparker. Thomas Holst udarbejder et revideret budget for aktiviteterne i samarbejde med VFF samt meddeler at nationalparken ønsker at indgå i koordinationsgruppen for VFF med en formidler og i styregruppen med et bestyrelsesmedlem.

5. LIFE+ Projekt Eyes4Nature – orientering om forløb

Sekretariatet har udsendt notat om indholdet i projektet Eyes4Nature, som bestyrelsen efterfølgende er blevet bedt om at tage stilling til via e-mail. Bent Poulsen orienterede om beslutningen om at sige nej til LIFE+ projektet.

Lars B. Thygesen bemærkede, at det i lignende situationer i fremtiden præciseres, hvordan de enkelte bestyrelsesmedlemmer tilkendegiver deres holdning og om dette sker med svar til alle eller kun til sekretariatet.

Thomas Holst informerede om, at Mols Bjergerne muligvis, på baggrund af Nationalpark Vadehavets beslutning om ikke at deltage i projektansøgningen, også trækker sig fra projektet. Thomas Holst bad om stillingtagen til, om projektet er lukket, eller om det er noget, der kan arbejdes videre med senere, hvis der bliver mulighed for det.

Bestyrelsen var enig om, at man fortsat ønsker en fælles indsats for de 3 nationalparker, men at det først kan komme på tale om 1 til 2 år, i forbindelse med næste budgetlægning, afhængigt af basisfinansieringen.

6. Arbejdsplan og budget for 2013

Ifølge bemærkningerne til Lov om Nationalparker (Forslag fremsat 31/1-2007) fastsættes der en årlig statslig bevilling på finansloven til drift og udvikling af den enkelte nationalpark. Størrelsen af bevillingen fastsættes på baggrund af en godkendt nationalparkplan og med hensyn til størrelsen af statslige arealer samt vurdering af muligheder for anden medfinansiering. Både NP Thy og NP Mols Bjergerne har fået tildelt årlige bevillinger på 7,5 mill. kr. NP Thy har et areal på 244 km² og NP Mols Bjergerne har en størrelse på ca. 180 km² i modsætning til NP Vadehavet på 1500 km², hvoraf de ca. 300 km² er landareal. Der er samtidig en relativt stor andel af privatejede jorde i NP Vadehavet samt en markant international profil og meget stor andel af Natura2000 områder. Det skønnes på denne baggrund og med afsæt i den endelige nationalparkplan at kunne begrundes, at Nationalpark Vadehavet skal tilføres en større statslig bevilling end de to øvrige danske nationalparker. Sekretariatet har derfor udarbejdet et udkast til budget for 2013 og overslag for 2014 med årlige statslige bevillinger på 10 mill. kr.

Sekretariatet havde fremsendt et udkast til budget med udgangspunkt i erfaringerne fra de to indledende basisår samt med fokus på de aktiviteter/indsatser, som bestyrelsen har prioriteret til gennemførelse i den første halvdel af planperioden i udkast til Nationalparkplan for NP Vadehavet 2013-18. I forslaget er endvidere indarbejdet de projekter, som NP Vadehavet deltager i samt medfinansiering af nationalparkskeb. Forslaget afspejler endvidere de kommentarer og prioriteringer til indsats, som Nationalparkrådet har foreslået på deres seneste møde, herunder at der skal være en større pulje til rådighed til gennemførelse af egentlige større projekter. Der er i udkastet ikke opstillet endelige samlede budgetter for de enkelte indsatser og det samlede finansieringsbehov. Det forventes dog, at nationalparkens bevilling kan suppleres med tilskud og bidrag fra

kommuner, andre statslige institutioner, fonde og virksomheder i mindst samme størrelse, som det nationalparken selv bidrager med.

Sekretariatet indstillede, at bestyrelsen drøfter de overordnede principper for fastlæggelse af budgettet og peger på aktiviteter/indsatser som skal prioriteres særlig højt. På baggrund af bestyrelsens drøftelse udarbejder sekretariatet efterfølgende et nyt udkast, som forelægges Nationalparkrådet til udtalelse på deres møde den 31. oktober. Bestyrelsen kan efterfølgende behandle sagen på et ekstraordinært bestyrelsesmøde primo november og endeligt vedtage et budget og bevillingsanmodning på bestyrelsesmødet den 5. december.

Bestyrelsen udtrykte deres store tilfredshed med det fremsendte oplæg og hilste det velkomment, at der var lavet en inddeling, der specifikt refererede til nationalparkplanens målsætninger. Herudover havde man følgende bemærkninger:

Udgifter til projektmedarbejder (ændres fra projektleder til projektmedarbejder) og formidler skal nedjusteres og ligge ca. 100.000 under oplægget. Det er Miljøministeriets Personale Administration der fastsætter lønniveau, og ifølge Bent Rasmussen vil niveauet ligge lavere end budgetteret, uden at det påvirker muligheden for at tiltrække kvalificerede kandidater mærkbart.

Bestyrelsen ønskede, at de enkelte beløb for hver indsats summeres til ét beløb under de enkelte målsætninger uden at gå i yderligere detaljer.

Bestyrelsen gjorde opmærksom på, at Nationalpark Vadehavet ikke skal budgettere med udgifter til projekter, som andre statslige instanser eller kommunerne er forpligtede til at gennemføre.

Bent Poulsen redegjorde undervejs for status for arbejdet med at sikre tilsagn om bidrag til Nationalparkskipet, hvor der har været flere betydelige positive tilkendegivelser fra interesserede sponsorer. På det kommende bestyrelsesmøde forventes projektbeskrivelse fremlagt, herunder også oversigt over skønnede driftsomkostninger og forsikringsforhold. Bestyrelsen besluttede, at budget til drift og vedligeholdelse af skibet hæves til 200.000.

Det blev endvidere besluttet at sekretariatet på baggrund af den fremlagte budgetramme udarbejder et nyt oplæg, hvor indholdet i de enkelte indsatser/projekter beskrives mere udførligt og tilføjes en logisk nummerering. Beskrivelserne skal dels give Bestyrelsen og Rådet et endnu

bedre beslutnings- og prioriteringsværktøj samt kunne indgå i en meget velformuleret og motiveret bevillingsanmodning til Miljøministeren senere på året.

Nyt budgetoplæg behandles på ekstraordinært bestyrelsesmøde i Billum hos Jette Beck den 7. november.

7. Anmodning fra Fanø Kommune om partnerskab til projekt Sønderho Strandsø

Fanø Kommune har med brev af 25. juni 2012 (udsendt til bestyrelsen med brev og e-mail den 29. juni) anmodet Nationalpark Vadehavet om at indgå i partnerskab med kommunen om realisering af projektet Sønderho Strandsø. Projektet har en samlet sum på 1.765.088 kr., hvoraf partnerne bag projektet hidtil har opnået tilsagn om 1.106.035 kr. udover de 250.000 kr. fra Friluftsrådets konkurrence. Fanø Kommune opgør restbeløbet til 450.000 kr. hvoraf man dog har en forventning om bidrag på 250.000 kr. fra anden side, og man beder nationalparken om støtte til projektet på 200.000 kr. Bestyrelsen har på et tidligere møde kort behandlet sagen og har i den forbindelse anmodet om en detaljeret finansieringsplan, som var vedhæftet som bilag til dagsordenen.

Sekretariatet havde indstillet, at bestyrelsen stiller sig positiv overfor at yde et tilskud på 200.000,00 kr. indenfor rammerne af Nationalparkens projektmidler for indeværende år, på betingelse af at der kan opnås de fornødne tilladelser til at gennemføre projektet.

Beslutning: Bestyrelsen besluttede, at følge sekretariatets indstilling, om at yde tilskud til projektet med 200.000 kr., på betingelse af at de fornødne tilladelser opnås.

8. Anmodning fra Vadehavsfestivalen om samarbejde

NP Vadehavet har på baggrund af et indledende møde med sekretariatet for Kulturregion Vadehavet modtaget en invitation til partnerskab om Vadehavsfestival 2014. I oplægget beskrives intentionerne for en kommende Vadehavsfestival for 2014 herunder et udvidet samarbejde med Tyskland og Nederlandene. Partnerskabet vil indebære, at Nationalpark Vadehavet indgår i styregruppen for Vadehavsfestival 2014 og bidrager økonomisk til dennes realisering med 250.000 kr. årligt i 2013 og 2014. På nuværende tidspunkt forventes en samlet finansiering på 3,6 mill. kr., hvoraf der er givet tilsagn om de 1,6 mill. kr. Indsatsen understøtter nationalparkplanens indsats 5.4 (Udvikle og deltage i særlige begivenheder) samt indsats 11.2 (Bidrage til og deltage i det grænseoverskridende vadehavssamarbejde). Forslaget er endvidere et konkret forslag til

udmøntning af ide nr. 9 fra idéfasen 2011 (indsendt af Kulturregion Vadehavet).

Sekretariatet indstillede, at invitationen imødekommes, og at der ved udarbejdelsen af budget 2013-14 indarbejdes den fornødne bevilling. Invitationen åbner endvidere mulighed for at Kultur- & Udviklingschef Mads Stendorf fremlægger og drøfter invitationens muligheder for bestyrelsen. Dette vil evt. kunne ske på bestyrelsesmødet den 5. dec. eller et evt. ekstra møde i starten af november, hvis et sådant fastlægges.

Bent Poulsen fortalte om sin oplevelse af dette års vadehavsfestival, som er meget alsidig. Han opfordrede til, at nationalparken kobler sig på kommunernes allerede etablerede "apparat", frem for selv at opstarte et projekt.

Bestyrelsen drøftede Nationalpark Vadehavets rolle i forhold til Vadehavsfestivalen og der blev fra flere sider udtrykt betænkelighed ved at støtte Vadehavsfestivalen med så stort et beløb som ikke vil stå mål med mulighederne for at støtte andre af de mange arrangementer, der finder sted i området med reference til nationalparkområdet. Der var endvidere betænkeligheder ved den hidtidige begrænsede publikumsopbakning til festivalen og den store geografiske spredning på de mange indslag.

Beslutning: Mads Stendorf inviteres til at informere om Vadehavsfestivalen, hvorefter bestyrelsen tager endelig beslutning om de ønsker at støtte.

9. Orientering om processen for tilslutning af den danske del af Vadehavet til verdensnaturarvsudpegningen i Tyskland og Nederlandene

Som opfølgning på beslutning på Den Trilaterale Ministerkonference på øen Sild i 2010 har Naturstyrelsen i samarbejde med sekretariatet for Det Trilaterale Vadehavssamarbejde udarbejdet et såkaldt ansøgningsdossier. På mødet blev det overordnede indhold i dossieret og processen for dansk stillingtagen – herunder inddragelse af Nationalparkbestyrelsen – gennemgået af Bent Rasmussen. Orienteringen (se præsentationen vedlagt som **bilag 2**) indeholdt bl.a. en redegørelse for grundlaget for en udpegnings til Verdensnaturarv, mulige fordele og ulemper samt principper for valg af afgrænsningen i den danske del af Vadehavet, hvor det foreslås at følge grænsen for Natur- og Vildtreservat Vadehavet. Principperne for den danske afgrænsning svarer nøje til de principper, der er brugt ved den danske og hollandske udpegnings.

Der afholdes 3 informationsmøder i henholdsvis Esbjerg og Tønder kommuner samt på Fanø og gennemføres en teknisk høring af et udkast til ansøgningsdossier hos Vadehavskommunerne samt nationalparken. Efterfølgende behandles et udkast til ansøgningsdossier i det Trilaterale Vadehavssamarbejde. Efter nytår anmodes Vadehavskommunerne, Nationalpark Vadehavet og Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet om støtteerklæringer til en ansøgning, som forventes klar til indsendelse i starten af februar 2013.

10. Ny driftsplan for Naturstyrelsen Vadehavet og Blåvandshuk

Orientering om indholdet af naturforvaltningsenhedens nye driftsplan og processen omkring dens tilblivelse. Trine Jensen, projektleder på driftsplan Blåvandshuk og driftsplan Vadehavet, gav en kort redegørelse for planarbejdet med særligt fokus på Skallingen og Langli. Præsentationen blev kommenteret livligt af bestyrelsen, der bl.a. ønskede information om betydningen af de forskellige zoner, herunder hvilken indflydelse udpegningerne vil have for muligheder for færdsel, tilladelse til afholdelse af arrangementer og Naturstyrelsens egen indsats for at lave eksempelvis formidlingstiltag i de såkaldte stillezoner (Se evt. **bilag 3** for yderligere detaljer).

Anette Fonder Nielsen efterlyste i forlængelse af præsentationen en oversigt over offentligt ejede arealer i Vadehavsområdet. Bent Rasmussen orienterede om, at kort over Miljøministeriets arealer i Vadehavet er ved at blive opdateret af Naturstyrelsen. Disse udgør dog kun en del af de samlede offentlige arealer, idet også kommunerne og evt. andre offentlige institutioner er lodsejere i området. Bent Poulsen pointerede, at oversigtskort vil blive fremskaffet når der skal laves planer. Trine Nielsen informerede om at, www.arealinfo.dk er en mulig kilde til information.

Bestyrelsen gav udtryk for, at de manglede information om høring fra Naturstyrelsen Blåvandshuks side og bad sekretariatet om at indhente yderligere oplysninger.

11. iPads og tilhørende software

Bestyrelsen besluttede på det seneste bestyrelsesmøde at godkende indkøb af iPads til bestyrelsesmedlemmerne. Efterfølgende har sekretariatet gennemført en forespørgsel hos de enkelte bestyrelsesmedlemmer om deres behov/ønske for at få stillet en iPad til rådighed. Sekretariatet har samtidig undersøgt de skattemæssige forhold nærmere. Resultatet af ovenstående samt en tidsplan for introduktion blev præsenteret.

Sekretariatet har indsendt anmodning om bindende svar til SKAT i forhold til beskatning, og sekretariatet arbejder videre med indkøb af iPads og software, så snart der er svar fra SKAT.

12. Opsamling på studietur med Nationalparkrådet til Fanø

Den oprindeligt planlagte tur den 19. august blev aflyst pga. for lille tilslutning og der blev efterfølgende udsendt invitation til en tilsvarende tur den 23. september. Der blev på mødet kort samlet op på turen, som havde været meget vellykket men dog stadig med en mindre tilslutning end håbet. Turen havde givet et godt indblik i forskellige tiltag på Fanø.

13. Retningslinier for brug af Nationalpark Vadehavets logo

Kort afrapportering fra det første møde i den nedsatte arbejdsgruppe. Bent Poulsen orienterede om, at gruppen har haft møde den 24. august 2012 og skal have møde mandag den 1. oktober 2012.

14. Emner til drøftelse i Nationalparkrådet

Rådet vil blive bedt om at diskutere et opdateret og mere detaljeret oplæg til budget for 2013-14 og herunder pege på enkeltprojekter, der bør prioriteres.

15. Evt. og meddelelser

- a. Fotokonkurrence arrangeret af Friluftsrådet (se evt. www.danmarksrejsen.dk)
- b. Busture i Tøndermarsken under Tønderfestivalen. NP Vadehavet har i samarbejde med Naturstyrelsen gennemført fire gratis busture i nationalparken som et tilbud til gæsterne på årets Tønderfestival. Turene blev udsolgt og var meget populære.
- c. Tøndermarsken skal være mere fuglevenlig. Der er på baggrund af Mette Gjerskovs besøg i Tøndermarsken og udmeldinger fra Ida Auken bl.a. truffet beslutning om nye tiltag, der skal bidrage til øget naturindhold i Tøndermarsken.
- d. Lars Thygesen anbefalede bestyrelsen at læse anbefalingerne fra regeringens Natur- og Landbrugskommission www.naturoglandbrug.dk/statusrapport_2012.aspx?ID=51058
- e. Bent Poulsen havde besøgt en landbrugsskole og havde haft drøftelser om Nationalpark Vadehavet og dens muligheder med de kommende landmænd. Det havde været en meget positiv oplevelse, som bl.a. havde bidraget til at aflive en række fordomme om nationalparken og dens indflydelse på mulighederne for at drive landbrug.